

Colom era català i va sortir de Pals?

Hi ha historiadors que defensen la tesi i d'altres que la refuten - El 12 d'octubre fa 524 anys que es va 'descobrir' Amèrica

Monument a Colom, a Barcelona

El 12 d'octubre se celebra el Dia de la Hispanitat, data que coincideix amb l'aniversari de l'arribada de Cristòfol Colom a Amèrica. Coincidint amb l'efemèride us proposem recordar la polèmica historiogràfica sobre l'origen català de Colom i sobre el punt de sortida de la seva expedició cap a les amèriques, que alguns historiadors situen a Pals (Baix Empordà).

Genovès o català?

"Va voler i va poder dissimular el seu nom i esborrar la seva biografia fins al punt que no sabem si era genovès, pirata, jueu, gallec o portuguès, exposa l'historiador Mariano F. Urresti, autor de "Colón. El Almirante sinrostro" (Edaf).

Per a la historiadora Anunciada Colón de Carvajal, germana del Duc de Veragua i descendent de l'Almirall, l'origen està molt clar: "En la família sempre es va dir que era genovès, perquè així ho va assegurar el seu fill Hernando i perquè hi ha documents en els quals es descriuen visites a familiars al Piemont".

La historiografia oficial aposta per la tesi de l'origen genovès. Però n'hi ha moltes d'altres, sobretot les que apunten a què era català.

"Cristòfor Colom vivia, entre viatge i viatge al Nou Món, a Barcelona, al barri de la Ribera, prop de Santa Maria del Mar, perquè és aquí on tenia la llar i, a més, la resta de la família", afirma Jordi Bilbeny, l'historiador més actiu dels darrers anys a l'hora de defensar la catalanitat de Colom.

Luis Ulloa, historiador peruà que va residir a Barcelona, afirmava que Colom era originari de Catalunya i de tradició marinera, basant-se, entre altres raons, en què en els seus escrits hi ha girs lingüístics propis del català. Per Ulloa, Colom va ser un noble català que s'anomenaria realment Joan Colom.

Aquesta teoria ha estat seguida, total o parcialment, per molts altres autors, sobretot historiadors i investigadors catalans (per exemple Francesc Albardaner o Enric Mitjana de las Doblas) encara que també existeixen investigadors d'altres països com el nord-americà Charles Merrill que han donat suport a aquesta tesi.

També hi ha conjectures indicant un possible origen sefardí, com apunta l'escriptor Salvador de Madariaga. Segons ell, Colom seria genovès però els seus ascendents serien jueus catalans fugits en les persecucions de finals del segle XIV. Colom, per tant, seria un jueu convers, raó que explicaria la voluntat d'ocultar els seus orígens.

També hi ha tesis que situen l'origen de l'almirall a les Terres de l'Ebre, i altres que asseguren que és fill de les Balears. Una d'elles, la mallorquina, identifica a Colom amb un fill natural del príncep de Viana; una altra assenyala que va ser un criptojuieu nascut a Eivissa.

Va sortir de Pals?

I si Colom era català, per què no hauria pogut sortir d'un port d'aquest territori? Això és el que defensen alguns historiadors, que apunten que va ser Pals (Baix Empordà) i no Palos (Huelva) el punt de sortida de l'expedició de Colom cap a Amèrica.

Recentment, el Cercle Català d'Història ha fet públic un comunicat on afirma que la investigadora Eva Sans ha localitzat a la Biblioteca Nacional d'Espanya, a Madrid, un antic mapa militar datat el 1687 en el qual s'identifica el port que, segons alguns investigadors, hi havia hagut al que actualment és la platja de Pals, i que relacionen amb la sortida de l'expedició de Cristòfor Colom que va conduir a la descoberta d'Amèrica.

No obstant, fins i tot alguns dels estudiosos que consideren Colom català, dubten que sortís de Pals. És el cas de Francesc Albardaner, que en un article a la revista de Girona, deia que es tractava d'una tesi inversemblant. Tot i no descartar, que hi pogués haver un port a la població baixempordanesa, aquest tenia poca importància. Afegeix Albardaner que, per contra, hi ha molta documentació que avala el port de Palos de la Frontera com el punt indiscutible de sortida de les caravel·les de Colom.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/comarques/2016/10/11/colom-catala-sortir-pals/808779.html?utm_source=rss